

financie

MEDZINÁRODNÁ FINANČNÁ INŠTITÚCIA

ESKALÁCIA NÁSILIA

BIODIVERZITA

INVESTÍCIE

SVET

EIB

FOSILNE PALIVA

**Ťažba nerastov:
prínos alebo hrozba?**

Vplyvy investícií Európskej investičnej banky do ťažobného priemyslu

Európska investičná banka (EIB) je finančná inštitúcia Európskej únie a podľa kritéria ročného objemu úverov je najväčšou medzinárodnou finančnou inštitúciou.

prvý krok k riešeniu otázky klimatických zmien – EÚ by mala skončiť s dotovaním fosilných palív prostredníctvom EIB

Európska investičná banka (EIB) je finančná inštitúcia Európskej únie a podľa kritéria ročného objemu úverov je najväčšou medzinárodnou finančnou inštitúciou. S ročnými investíciami do projektov vo výške 53 miliárd EUR je úverové portfólio EIB za rok dvakrát vyššie ako úverové portfólio Skupiny Svetovej banky. Približne 8 miliárd EUR ročne poskytuje EIB na projekty mimo EÚ. Vzhľadom na veľkosť inštitúcie a na fakt, že jej predpokladanou úlohou je presadzovať politiky EÚ, je EIB kľúčovým hráčom pri formovaní najväčších investícií do energetiky a odvetví ťažobného priemyslu.

Za posledných päť rokov ročné úvery EIB energetickému sektoru dosiahli 3,3 miliardy EUR, pričom EIB plánuje investovať do energetiky ešte viac. Financovanie energetických projektov mimo EÚ tiež predstavuje väčšiu časť finančných aktivít EIB v týchto krajinách (v celkovej hodnote 1 miliardy EUR v roku 2006).

Rada riaditeľov EIB spravila prvý významný krok roku 2004, keď prijala cieľ zvýšiť podiel investícií do obnoviteľných zdrojov energie na 50 % svojho celkového financovania novej kapacity výroby elektriny v EÚ v rokoch 2008 – 2010. Tento krok však stále nie je dostatočnou reakciou na naliehavé potreby riešenia problematiky klimatických zmien, najmä ak si uvedomíme, že EIB sa naďalej zapája do financovania veľkých projektov využívania fosilných palív. Medzi ne patria ropovody a plynovody, ktoré nie sú súčasťou 50-percentného cieľa, a uhoľné elektrárne.

Pygmejská matka s dieťaťom v Kamerune.
© f. castell

Pygmejské obydlie.
© f. castell

© ced/foe cameroon

ropovod Čad – Kamerun

EIB schválila úver 144 miliónov EUR na podporu ropovodu Čad – Kamerun v júli 2000, mesiac po tom, čo Svetová banka potvrdila svoju finančnú podporu tomuto projektu. EIB pôžičku odôvodnila argumentom, že projekt vytvorí „príjmy, ktoré sa nasmerujú do znižovania chudoby a v prospech ekonomického rastu“ a „vytvoria podmienky pre dlhodobú politickú stabilitu“. EIB tiež vyhlásila, že ťažobný projekt je viazaný „relevantnými environmentálnymi a sociálnymi opatreniami, ktoré budú implementované“, a tak je projekt v súlade s rezolúciou Európskeho parlamentu, ktorá „rozhodne odporúča, aby EIB neprispela k financovaniu projektu ... v zmysle Konvencie z Lomé, pokiaľ neusúdi, že všetky otázky súvisiace so sociálnymi a environmentálnymi dopadmi boli zodpovedané“.

Napriek nebyvalému úsiliu EIB a Skupiny Svetovej banky obe inštitúcie pri plnení svojich sľubov zlyhali. Sociálna a environmentálna situácia v Čade sa nezlepšila. V skutočnosti existujú dôkazy (niektoré dokumentujú vyhlásenia a oficiálne správy Svetovej banky), že situácia v Čade sa zhoršila. Projekt podľa všetkého prispel k vyhrocovaniu násilia, prehľbovaniu chudoby ľudí na ropných poliach a v okolí ropovodu, vážnym spôsobom zvýšil tlak na domorodé obyvateľstvo a spôsobil nové environmentálne problémy. Popredný manažér firmy ExxonMobil v Čade Ron Royal v januári 2007 pripustil: „Nikdy sme tento projekt nemali nazvať rozvojovým.“ ExxonMobil – líder ropného konzorcia, ktoré stojí za projektom, a najväčšia ropná firma na svete – naďalej zaznamenáva rekordné zisky.

**„Sľúbili nám prácu,
a zobrali nám všetko.
Vzali zem,
vzali les,
vzali vodu.“**

**Sama Baillie z Kamerunu
hovori o ropovode**

DOPADY

PRÍKLAD

uhľová elektráreň Duisburg-Walsum

V novembri 2006 EIB schválila úver 410 miliónov EUR na projekt výstavby 750 MW antracitovej elektrárne v Duisburgu-Walsume v Nemecku. Elektráreň by mala začať prevádzku začiatkom roka 2010. Emisie CO₂ sa odhadujú na zhruba 4,4 miliónov ton za rok. Toto množstvo je vyššie ako ročné emisie CO₂ v Paraguaji so 6 miliónmi obyvateľov.

Prostredníctvom projektov ako ropovod Čad – Kamerun alebo uhľová elektráreň v Duisburgu-Walsume EIB naďalej dotuje projekty využívania fosílnych palív, či už v rámci alebo mimo EÚ. Ak má EIB plne podporovať program Európskej únie v oblasti klimatických zmien, musí na obdobie 2008 – 2010 prijať rovnaké investičné ciele pre obnoviteľné zdroje energie a energetickú účinnosť mimo EÚ. Zároveň by však mala na základe Kjótskeho protokolu zrušiť všetky investície do fosílnych palív najneskôr do konca prvého zmluvného obdobia v roku 2012.

Členské štáty EÚ musia hrať aktívnejšiu úlohu pri formovaní energetickej politiky EIB, ak sa majú tieto zmeny vôbec uskutočniť. EIB je v plnom vlastníctve a pod výhradnou kontrolou členských štátov EÚ, ktoré majú svoje zastúpenie aj v radách guvernérov a riaditeľov EIB, obvykle prostredníctvom svojich ministrov financií.

naše požiadavky

- Do roku 2012 by EIB mala úplne prestať poskytovať úvery do projektov využívania fosílnych palív v rámci aj mimo EÚ, a namiesto toho výrazne zvýšiť podporu obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti.
- Až kým EIB úplne nezruší podporu projektov využitia fosílnych palív, mala by zverejňovať objem všetkých priamych aj indukovaných emisií CO₂, ktoré vznikli v dôsledku jej projektov v energetike a ťažobných odvetviach.

čo môžete urobiť

- Môžete kontaktovať riaditeľa EIB za svoju krajinu a požadovať, aby EIB neinvestovala do fosílnych palív (kontakty nájdete na: www.eib.org/about/structure/governing_Bodies/board_of_directors)
- Prostredníctvom čitateľských listov, ktoré budete posilať do svojich miestnych alebo celoštátnych novín, môžete zvyšovať informovanosť o tom, ako z peňazí európskych daňových poplatníkov EIB dotuje projekty využitia fosílnych palív.

zdroje informácií: Informačné materiály EIB: www.bankwatch.org/guide/eibank/ | Projekt ropovodu Čad – Kamerun: Správa o neuskutočnení projektu, apríl 2007 | Environmental Defense, Center for Environment and Development, Chadian Association for the Promotion and Defense of Human Rights www.environmentaldefense.org/documents/6282_ChadCameroon-Non-Completion.pdf

Ťažba hnedého uhlia v Nemecku.

© dreamstime

Výroba elektriny z hnedého uhlia, Nemecko.

© dreamstime

© dreamstime

